

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za tuzemstvo: 210 din. — Plačila in tožila se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, torek 22. marca 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Bismarckov nauk

Beograjski »Privredni pregled« je objavil članek »Čuvajmo Jugoslavijo«, v katerem med drugim pravi: »Geslo, ki nam ga je zapustil naš nepozabni kralj, moramo imeti vedno pred očmi. Vedno in ob vsaki priliki zvesto izpolnjujemo to geslo, pa bo nam vsem dobro. — Toda kdo smo ti »mi«, ki naj čuvajo to deželo? — To smo mi Srbi, Hrvati in Slovenci, samo mi smo Jugoslavlani in samo mi moremo čuvati Jugoslavijo v naše dobro in v korist naših otrok. Čuvajmo in drug drugemu pomagajmo vzajemno in brez ozira na plemenske in verske razlike, ker smo vsi ene krvi. Ravnajmo se po zgledih drugih narodov in poslužujmo se njihovih izkušenj, s katerimi so dosegli zavirljive uspehe na polju nacionalnega dela.«

»Velika Nemčija je bila pred 60 leti sestavljena iz nekaj samostojnih držav, od katerih je vsaka živela svoje samostojno življenje. — Kaj je napravil veliki Bismarck iz teh malih držav, od katerih vsaka za sebe ni v zunanji politiki nič pomenila? — Temu velikemu nemškemu sinu se je posrečilo, da je to veliko razedinjeno državo zedinil, skoncentriral in ustvaril veliko in močno Nemčijo, ki je imela prvo besedo v svetovni politiki. Leta so minevala, gospodarstvo in prosveta sta delala v enem duhu, narodnost se je gojila, kakor to znajo samo Nemci — in če danes vprašate državljana Nemčije, kaj je po narodnosti, vam ne bo odgovoril tako, kakor je to bilo nekoč: jaz sem Bavarec, Saksonec, Prus itd., temveč bo dejal z nekim ponosom: Jaz sem Nemec. Šele potem ko ga vprašate, iz katere pokrajine da je, bo odgovoril: iz Bavarske, Pruske itd.«

Po tem uvodu pravi člankar, da bi tako morali postopati tudi mi. Moramo priznati, da je v besedah člankarja veliko resnice in da bi bile danes že mnogo bolj urejene naše notranje razmere, če bi se od vsega početka ravnali po Bismarckovem zgledu. Toda mi se po tem vzgledu nismo ravnali, pa čeprav je bilo zedinjenje Nemčije in nemškega naroda neprimerno lažje dejanje, kakor pa zedinjenje Jugoslovanov. Nemci so živeli že stoletja v eni državi, čeprav je bila ta razkosana v neštete male države, toda zavest nemške skupnosti je bila vendarle vedno živa. V osvobodilnih vojnah je ta znova oživela in vso Nemčijo nacionalno prerodila. Vsi Nemci so imeli poleg tega en književni jezik in eno književnost. A kljub temu je minulo od osvobodilnih vojn skoraj 60 let, da se je Nemčija politično združila, čeprav je že davno bila eno enotno carinsko ozemlje, in potem še novih 60 let, da se je dosegla sedaj popolna politična združitev nemškega naroda.

In še se ne bi dosegla politična združitev Nemčije, če ne bi Bismarck tako vzorno spoštoval tradicije vsake nemške dežele. Pustil je vsaki nemški državi njeno dinastijo, pustil ji je svoje železnice in pošto, pustil celo svojo vojsko, da so vse nemške pokrajine živele po združenju skoraj tako, kakor pred zedinjenjem. S političnim zedinjenjem ni nobena dežela nič na svojih pravicah izgubila in zato je bilo tudi za vse dežele politično zedinjenje dobiček, ker

je vsaki deželi odprlo gospodarski napredek.

Mi, ki smo imeli stokrat več vzrokov, da bi tradicije posameznih pokrajin spoštovali, se žal nismo ravnali po Bismarckovem zgledu, temveč smo delali tako, kakor da bi zedinjenje pomenilo črtanje vseh pokrajinskih tradicij, kakor da bi zaradi zedinjenja morale vse pokrajine prenehati s svojim posebnim življenjem. Zedinjenje je pokrajinam jemalo pravico za pravico in zato je izgubljalo tudi svojo privlačno silo. Pretirani centralizem je jemal ljudem dobro voljo in našemu oficialnemu jugoslovenstvu vzel vsako preprič-

jočo silo in vsako agitatorično moč. In še danes delamo to napako, da se ne ravnamo po zgledu Bismarcka. Še danes vlada naziranje, da je mogoče vse predpisovati le iz Beograda, da so samo upravne pravice pokrajin le zahteva kverulantov in da je vsak odpor proti centralizmu odpor proti državi. Še danes nočemo spoznati velike moralne sile, ki je v tradiciji pokrajin, še danes nočemo uvideti, da živi še vsaka pokrajina svoje posebno življenje in da je končno zedinjenje mogoče le s spoštovanjem teh posebnosti. Ker tega nočemo spoznati, zato je naše notranje politično

življenje v krizi in bo v krizi, dokler ne bomo delali po Bismarckovem zgledu.

Šele takrat, kadar se bo pri nas delalo po Bismarckovem zgledu, šele takrat bomo tudi mogli v resnici in v vsej popolnosti izpolnjevati veliko geslo: Čuvajmo Jugoslavijo!

Velikanska in usodna zmota bi bila, če tega ne bi hoteli spoznati in če bi še nadalje hoteli z nespametno trmoglavostjo doseči notranjo združitev vseh pokrajin le z dekreti in centralizmom. Za prva leta skupnosti je centralizem mnogo pretrda oblika, da bi se ljudje mogli z njo sporazumeti.

skega zboljševanja čim bolj podpira razvoj kmetijskega kredita.

Da bi se popravile ceste, se čisto pravilno (po mnenju g. Radovića) ustanavljajo cestni fond. Zato je treba ustanoviti tudi poseben fond za kmetijski kredit, ki bi se mogel dobiti z uvedbo posebnih doklad. Naj se preneha ali vsaj prekine z zidanjem luksuznih državnih in zasebnih palač v mestih, ko so potrebe na deželi tako velike in ko je treba samo malarije rešiti skoraj en milijon prebivalstva. Naj se preneha z investicijami v nekaterih industrijah, ki nam ne morejo pomagati v usodnih dneh! Namesto tega naj se dajo ti viški fondu za kmetijski kredit. Z melioracijami in regulacijo rek bi se dobilo okoli 600.000 hektarov nove zemlje, za kar bi bile potrebne tri milijarde din, a bi se s tem zvišal narodni dohodek za približno 600 milijonov din, od česar bi imele samouprave in država okoli 150 milijonov din več dohodkov. S tem pa bi se tudi zavarovalo nadaljnjih 600.000 ha, da jih ne odnese voda. Naj se proda 27.000 jutrov državne zemlje v Pančevaškem močvirju, pa imamo začetek za fond za kmetijski kredit. Potreben pa bi bil tudi fond za pospeševanje kmetijstva ali melioracijski fond v približni višini 400 milijonov din.

Iz tega fonda za kmetijski kredit bi se dajale tudi določene vsote PAB, da bi mogla dati kmetovalcu cenene kredite. Z denarjem tega fonda pa bi se mogle ustanoviti tudi vodne zadruge. Uprava Priv. agr. banke bo razmišljala, kako bi se mogel ta fond čim najbolj uresničiti.

Nato je predsednik Krek naznanil, da so bili imenovani s sklepom predsednika vlade in na predlog finančnega ministra za člane uprave za prihodnja tri leta docent dr. Vladimir Murko iz Ljubljane in učitelj Milosavljević iz Beograda, za eno leto pa ekonom Dušan Kovačević iz Nove Gradiške.

Od delničarjev pa sta bila izvoljena za prihodnja tri leta kot člana uprave industrialec inž. Ljubomir Godjevac iz Beograda ter namestnik upravitelja Glavne zveze srbskih zemljoradniških zadrug iz Beograda Zarko Gjorgjevac.

Da naša gospodarska javnost ni za ustanovitev novega fonda navdušena, ni treba še posebej poudarjati, saj so slabe izkušnje s temi fondy preveč znane.

Stanje naših kliringov

V času od 8. do 15. marca se je stanje naših kliringov spremenilo tako-le (vse številke v milijonih dotične nacionalne valute):

Aktivni kliringi:

	15. III.	8. III.
Bolgarska (tur.) din	0'41	0'41
Italija (stari) lir	23'31	23'—
Italija (novi) lir	26'98	30'48
Italija (novi) din	82'57	72'41
Nemčija RM	13'56	13'78
Poljska din	13'01	13'15
Turčija din	11'77	11'53
Španija pezeta	2'85	2'87

Pasivni kliringi:

Belgija belg	4'12	3'90
Bolgarska din	0'59	0'68
Madžarska din	35'95	34'72
Romunija din	11'55	13'91
Češkoslovaška Kč	139'16	131'82
Švica šv. fr.	2'43	2'41

Nelegalno trgovanje se tolerira na škodo trgovine

Zagrebski »Trgovački Vjesnik« piše:

»Velika ovira pravilnemu razvoju trgovinske delavnosti so brezpravni trgovinski posli, torej nelegalno trgovanje.

Pod brezpravnim trgovanjem se mora razumeti vsaka trgovinska delavnost, ki se izvršuje brez dovolitve ali pooblastitve ali pa če presega obseg dovolitve ali pooblastitve.

Dočim se more navadno nelegalno delo uničiti z enostavnim ukrepom oblasti, se more to drugo brezpravno poslovanje mnogo težje preganjati, ker imajo nadzorne oblasti dostikrat kar neko slabost do te nelegalne trgovine.

Če se kdo zaloti, da brez vsakega dovoljenja trguje, potem zadržuje prijavo obrtni oblasti, ki bo takšnega trgovca kaznovala ter mu tudi odvzela njegovo blago.

Mehke pa postanejo oblasti, če gre za ono drugo vrsto nelegalne trgovine. Oblasti namreč ne pazijo na to, če je kdo prekorajčil svojo dovolitve ali ne.

Tako na primer odpre nekdo trgovino s svežim sadjem in povrtnino. Kmalu nato vidimo, da prodaja predmete, ki nimajo prav nič skupnega s svežim sadjem in povrtnino. Prodaja bonbone, kekse, marmelado, konzerve itd.

Če kdo odpre mlekarino, se kmalu nato ponovi ista igra, t. j. iz mlekarne se nakrat razvije redna trgovina z živili.

Ali pa naslednje: veliki tuji kapital odpre elegantni restoran po sistemu veleblagovnic z raznimi oddelki. Nakrat vidite v tem restoranu oddelke, v katerem se prodaja čokolada, škatlice sardin, razno konzervirano sadje in povrtnina, našli boste celo oddelke, v katerem more vsakdo kupiti slaščice in podobne stvari.

Ceprav se zahteva od trgovca, da mora imeti dovoljenje za trafik, če prodaja tobak, more takšna elegantna gostilna imeti poseben oddelke, v katerem prodaja isto blago ko trafike ter celo z velikimi napisy opozarja občinstvo, da vse to prodaja.

Ali pa naj govorimo o številnih buffetskih obratovalnicah, ki so navadno mnogo bolj gostilne kakor pa buffeti? Navadno so to redne trgovine z raznim suhomesnatim blagom in gnjatjo, ki prodajajo živila tudi čez ulico, nekatere pa so prave trgovine s slaščicami.

Vse to pa se dogaja pred očmi oblasti, in sicer od najnižjih do najvišjih.

Na drugi strani pa je legalni trgovci, če se pregreši tudi le proti

najmanjšemu predpisu, takoj kaznovan s težkimi globami, ki gredo tudi v stotine dinarjev.

Tako n. pr., če najde stražnik pol ure po zatvoritvi lokala v njem nekaj odjemalcev, ki jim mora trgovec po uredbi o zapiranju in odpiranju lokalov še postreči. Ze je tu prijava in še preden je bil trgovec zaslišan, je tudi že obsojen na par sto din globe plus takso za obsodbo. Če noče plačati te krivične kazni, mora poiskati odvornika, da mu sestavi pritožbo, ki jo mora seveda kolkovati — vse te izdatke pa ima, da dokaže, da ni kriv.

Če zamudi trgovec samo en dan, da bi plačal točarinsko takso, da jo je na primer namesto 31. marca plačal 1. aprila, že mora plačati tudi par stotin dinarjev globe.

Pa naj potem človek reče, da nimajo trgovci vzroka, če so ogorčeni. Od njih se zahtevajo vedno večji davki in doklade pod vsemi mogočimi razlogi. Od njih se zahteva, da se natančno ravnajo po vseh zakonskih predpisih, ko pa oni zahtevajo, da bi mogli izpolnjevati svoje obveznosti, naj se brezpravno trgovanje preganja, ker to delo uničuje njih existenco, pa se govori, kako bi hoteli vse sami »pojesti« in da niti revežem nič ne privoščiijo in da so zato protisocialen element. Nanje se meče kamenje in se kaže s prstom, češ da so »pijavke«, »oderuhi« itd.

Ne, to stanje se ne more še dalje trpeti! Treba je napraviti red! Naj se vsak bavi s svojim poslom, za katerega ima koncesijo in strokovno sposobnost. Kakor se trgovci ne sme baviti z mizar-

stvom, kakor ne sme sestavljati prošenj in pritožb, t. j. opravljati zakonnega pisarstva, kakor se ne sme baviti z mazaštvom itd., torej z brezpravnim poslom, tako mora tudi trgovec zahtevati, da je v svojem poklicu zaščiten.

Kdor se hoče baviti s trgovino, prosto mu! Toda naj se trgovine tudi izuči, naj izpolni vse zakonske pogoje, ki so potrebni za izvrševanje tega posla, pa ne bo nihče nič imel proti temu, če postane trgovec. Naj si izbere v trgovini stroko, ki je v skladu z njegovimi sposobnostmi in ki ga najbolj veseli. Ne smejo pa oblasti trpeti, da se izkoriščajo dovolitve za čisto drugo delo in da so podlagi brezpravnemu trgovanju.

Trgovski stan zahteva od upravnih oblasti z vso odločnostjo, da se ravnajo strogo po zakonskih predpisih in po navodilih, ki so jih dobile tako od banovinskih uprav ko od ministrstva za trgovino in industrijo, da se temu zlu že enkrat napravi konec. Zahtevamo od višjih oblasti, da nadzorujejo delo nižjih in da jih pokličejo na odgovornost, če ne izpolnjujejo svojih predpisov. Kajti čemu vsi zakoni in predpisi, če jih ne spoštujejo niti oblasti?

Ali naj morda zakoni veljajo samo takrat, kadar to komu konvenira? Ali se morda ne podpira z nespoštovanjem zakonov med ljudmi prepričanje, da se pri nas vedno bolj širi protizakonitost?

Trgovci upajo, da se bo tudi pri nas že enkrat začelo postopati po zakonih tako, kakor se po zakonskih predpisih mora postopati in da bo vsa strogost zakona veljala tudi za nelegalno trgovino!

Občni zbor Privilegirane agrarne banke

Nov fond za kmetijski kredit bi hoteli

V nedeljo dopoldne je bil občni zbor delničarjev Privil. agrarne banke, ki ga je namesto odsotnega predsednika Markovića vodil podpredsednik Andrija Radović. Po otvoritvenih formalnostih poročil upravnega in nadzornega odbora sta pohvalila delo PAB zastopnika banovinskih zadrug za kmetijski kredit v Skoplju in Nišu. Izrekla sta željo, da se kmetijstvo v teh dveh banovinah še bolj podpira. Po sprejetju zaključnih računov je govoril Andrija Radović, ki je med drugim dejal:

Zaradi zelo padle dolžniške morale kmetov, ki so bili nekoč najbolj vestni dolžniki, je morala biti

PAB zelo previdna. Samo na ta način se je mogla ohraniti ta institucija. Danes pa je že močna in v skupnosti z združništvom ter z oporo Narodne banke in državnih denarnih zavodov more organizirati kmetijski kredit ter ga prevzeti skupno z združništvom (ki pa se bo seveda še centraliziralo, op. ured.). Kmetovalcu je potreben cenen kredit, ki pa se mu ne more dati pri današnji obrestni meri Narodne banke ter oni za vloge.

Ker pa je napredek v državi brez zadostnih kreditov nemogoč, je treba, da tu pomaga celota in da zlasti sedaj v dobi gospodar-

»Koroški Slovenec« ni ustavljen

Prosvetna zveza v Celovcu je razposlala na vsa svoja društva okrožnico, v kateri pojasnjuje svoje stališče do novega položaja. V tej okrožnici naglašajo:

1. da je zastopnik deželne vlade izjavil, da bo nova vlada spoštovala slovensko narodno zvestobo in pustila koroškimi Slovencem polno kulturno in gospodarsko svobodo,

2. da bodo mogla prosvetna društva in gospodarske organizacije koroških Slovencev nemoteno poslovati,

3. da »Koroški Slovenec« izhaja še nadalje in

4. da naj se morebitne ovire pri narodnem udejstvovanju takoj javijo.

Vse koroške Slovence pa poziva Prosvetna zveza, da lojalno in brezpartijsko izvršujejo vse svoje državljanske dolžnosti in da pokažejo v novem položaju železno disciplino.

Zastopnika slovenske koroške narodne manjšine dr. Tischler in dr. Petek sta obiskala tudi novega koroškega deželnega glavarja Pawlowskega ter zavrnila vse neresnične vesti o preganjanju koroških Slovencev. Deželni glavar je sprejel izjavo voditeljev koroških Slovencev z velikim zadovoljstvom.

Banska uprava v Ljubljani pa je objavila, da so neresnične vesti o aretacijah koroških Slovencev. Noben koroški Slovenec ni bil zaradi svoje narodne pripadnosti aretiran. Tako tudi ne urednik »Koroškega Slovenca«. Aretiran je bil samo neki duhovnik zaradi kršitve novih deviznih predpisov, ki jih očitno še ni poznal.

Objavljamo z zadoščenjem te vesti in upamo, da neznatno število koroških Slovencev pač ne bo preganjano sedaj, ko je ustvarjena Velika Nemčija.

Pošta v Ljubljani se začne odpirati

ob pol osmih zjutraj šele 1. aprila in ne že 15. marca, kakor smo javili v zadnji številki. Poštno ravnanje v Ljubljani je namreč v novem dopisu na Zbornico za TOI v Ljubljani sporočilo, da more zaradi pomanjkanja osebja ustreči splošni želji ljubljanskega poslovnega sveta šele 1. aprila.

Tako imamo sedaj uradno priznanje, da je poštnega osebja v Ljubljani premalo. Ali se bodo razmere z novim proračunom zboljšale in namestilo potrebno število poštnega osebja, žal še ne vemo. Upamo vsekakor! Morda le ne upamo zaman.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalo postopanje o premoženju trgovca **Conradi Riharda** v Slov. Bistrici. Poravnalni sodnik dr. Muhič, poravnalni upravnik odvetnik dr. Pučnik. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Slov. Bistrici dne 13. aprila ob 10., rok za oglasitev do 7. aprila.

Uvedeno je poravnalo postopanje o premoženju »Jugopražarne in tovarne hranik«, družbe z o. z. v Ljubljani. Poravnalni sodnik dr. Grobčnik, poravnalni upravnik odvetnik dr. Draxler. Narok za sklepanje poravnave 28. aprila ob 10. uri, rok za oglasitev do 20. aprila.

V poravnalni zadevi avtoprevoznika Časla Martina se razreši kot poravnalni upravnik dr. Mejak in imenuje kot novi poravnalni upravnik odvetnik dr. Rosina v Gornjem gradu.

Potrdjuje se prisilna poravnava, ki so jo sklenile »Strojne tovarne in livarne« s svojimi upniki.

**Pripravljajte se
za trgovski kongres!**

Občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov

V soboto, dne 19. t. m. je bil v veliki dvorani Trg. doma občni zbor Društva trg. potnikov in zastopnikov. Udeležba ni bila posebno velika, zato pa je občni zbor potekel v najlepši harmoniji ter podal jasne smernice za bodoče delo, da si bosta mogla tudi trg. potnik in zastopnik priboriti v naši javnosti ono mesto, ki sta ga po pomembnosti svojega dela že davno zaslužila. Saj je veliki razvoj slovenske trgovine v zadnjem polstoletju bil omogočen zlasti zaradi dela trgovskega potnika, ki je znal najti našim domačim izdelkom odjemalcev in ki je pridobil in ohranil kliente našim trgovcem. Najodličnejša vez med trgovcem in industrialcem ter konsumentom je bil trg. potnik in v tem je njegova velika pomembnost.

Občni zbor je otvoril dolgoletni predsednik društva J. Krek, ki je pozdravil vse zborovalce ter imenoma urednika »Trg. lista« in novega pravnega svetovalca društva dr. Druškovića. Za zapisničarja je imenoval tajnika Šturma, za overovatelje zapisnika pa gg. Igljiča in Pavliča. Spominjal se je nato smrti tov. Ivana Koželja, nakar so zborovalci počastili njegov spomin.

S posebnimi pismi so pozdravili zbor Centralna uprava zveze trgovskih potnikov v Zagrebu, predsednik Zveze trg. združenj Stane Vidmar, predsedništvo Združenja trgovcev v Ljubljani, ki je tudi v svojem pismu poudarilo svoja uspešna prizadevanja, da se tuji potniki nadomeste z domačimi, predsednik Trg. društva »Merkur« dr. Windiseher. Vsi žele trg. potnikom čim več uspeha ter zagotavljajo, da jih bodo vedno podpirali.

Predsednik Krek omeni še, da je zelo uspešno tudi sodelovanje z Društvom veletrgovcev in industrialcev, čigar predsednik je Stane Vidmar.

Sledilo je

poročilo tajnika šturma.

Uvodoma je omenil, da je še vedno praznik sv. Jožefa še najprimernejši dan za občni zbor društva, ker tudi na dan sv. Treh kraljev ni bila udeležba boljša. Uprava je delovala marljivo, uradne ure pisarne društva so vsak dan od 8. do 14. ure.

Število članstva pa je še vedno nezadostno. Vsa intenzivna agitacija ni dosti pomagala in lani je vstopilo v društvo le 11 novih članov, da ima danes društvo 73 rednih, 138 ustanovnih in 2 podporni člana. Da to število ne zadoštuje, nam dokazuje to, da je samo ljubljanska zbornica izdala leta 1936. 399 legitimacij trg. potnikov in zastopnikov. Od drugih zbornic so izdale: zagrebška 557, novosadska 173, obrtna v Zagrebu 122 in trg. v Beogradu 103.

V vsej državi pa je bilo izdanih potniških legitimacij:

1929	2967	1933	1802
1930	3060	1934	2007
1931	2.743	1935	1742
1932	2008	1936	1629

Vseh organiziranih trg. potnikov in zastopnikov v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu pa je bilo okoli 400, samo legitimacij pa je bilo izdanih 1.629, da je organizirana komaj ena četrtina. Dejansko pa je število potnikov še večje, ker tu je treba prišteti še vse nelegalne potnike, da je neorganiziranost potnikov še večja.

Društva trg. potnikov in zastopnikov v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu imajo svojo Centralno upravo v Zagrebu, iz katere pa je letos iz nam neznanih razlogov beograjsko društvo izstopilo. Ze preje so kazali Beograjčani nezanimanje za našo organizacijo, kar moramo le obžalovati, ker to škoduje vsem do-

mačim trg. potnikom in zastopnikom.

Mnogo se je bavila Centralna uprava z vprašanjem železniških kart. Ze vse je kazalo, da bomo dosegli popust na železnici, ko je nakrat vse vprašanje zastalo. Velik del krivde pade za to na beograjske tovariše.

Še vedno potuje po naši državi mnogo tujih potnikov in zastopnikov. Naše društvo se dosledno bori proti njim, dobiva pa pri tem premalo podpore od članstva. Naj nas tovariši vedno informirajo, in to store tem laže, ker prevzema vso odgovornost itak uprava združenja. S pomočjo dr. Druškovića smo dosegli, da je bil lani izgnan iz države tudi tuj potnik, ki se je zdel že nedotakljiv. Uspehi se torej morejo doseči.

Lani sta izšla novi trg. zakon in ministrska uredba z dne 30. oktobra 1937, ki sta za pravni položaj trg. potnikov in zastopnikov velike važnosti. Uprava je v informacijo članstva priredila predavanje, ki ga je imel dr. Drušković in ki je bilo zelo dobro obiskano.

Posebno pomoč pa je v borbi proti tujim potnikom in zastopnikom dajalo ljubljansko Združenje trgovcev, ki je ponovno pozvalo vse svoje člane, da naročajo blago le s posredovanjem domačih potnikov in zastopnikov.

Tajnik Šurm je nato apeliral na vse člane, da podpirajo »Trg. potnik« s prispevki in inserati, prav tako pa naj delajo tudi za »Trgovski list«.

Društvo ima uvedeno kolektivno zavarovanje do najvišjega zneska 50.000 din. Zavarovalnica pa se je branila izplačati vdovi našega ponesrečenega tovariša Koželja zavarovalnino, ker da je bil nad 60 let star. Zadevo smo izročili svojemur pravnemu zastopniku.

Na koncu svojega poročila je opozoril tajnik še na letošnji vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani. Potniki naj opozore svoje firme, da bodo razstavile na ljubljanskem velesejmu, ki bo ob času kongresa, ko pride v Ljubljano od 5000 do 6000 trgovcev.

Predsednik Krek se je zahvalil tajniku Šturmu za poročilo in pripomnil, da se iz poročila vidi, da uprava dela, da pa je potrebno, da člani bolj podpirajo upravo.

Skrbno sestavljeno blagajniško poročilo je podal dolgoletni blagajnik Alojzij Gril. Dohodki društva so znašali 30.110 din, izdatki pa 52.260 din.

Sifrerjev sklad je narastel na dan 59.451.

V imenu nadzorstva je poročal g. Česnik, da sta skupno z g. Košanjškom pregledala blagajno in vse knjige ter jih našla v vzornem redu. Predlagata zato absolutorij upravi, čemur občni zbor soglasno pritrđi.

Sledile so:

volitve.

Z vzklikom in odobravanjem so bili nato izvoljeni:
Za predsednika: Janko Krek, za člane uprave pa: Andrej Šurm, tajnik, Alojzij Gril, blagajnik, nadalje: Viktor Bogataj, Ludvik Remic, Josip Osojnik, Jakob Novak, Rudolf Vidmar, Franjo Zalokar in Franjo Živic.

Za predsednika razsodišča Fran Urek.

Za pregledovalca računov: Pavel Česnik in Avgust Igljič.

Kot upravnik Sifrerjevega sklada: Alojzij Gril, Jakob Novak in Martin Žilič.

Pravni položaj trg. potnika in zastopnika.

Pri slučajnostih je povzel besedo dr. Drušković in v lepem ter obširnem predavanju pojasnil sedanjí pravni položaj potnikov.

Posebne važnosti za trg. pot-

nike in zastopnike je uredba, ki jo je izdal dne 30. 10. 1937 trg. minister. Po tej uredbi more ban odkloniti tujcem prošnje za dovolitev obrta tudi brez navedbe vzrokov. Če se bodo trg. potniki te uredbe posluževali, potem se more z njo doseči tudi to, da se v vrste trg. potnikov ne bodo več vrinjate ponesrečene eksistence. Tudi šefi morejo iz tega razloga pozdraviti uredbu. Banska uprava je že tudi na podlagi te uredbe izdala okrožnico, da vsi trg. potniki in zastopniki predložijo svoja pooblastila, ki se bodo potem spremenila v dovolila.

Dr. Drušković posebej naglašajo potrebo, da so vsi trg. potniki in zastopniki organizirani. Potem bodo dosegli, da ne bo prevzel službe nihče za slabše pogoje, kakor so dogovorjeni v okvirni pogodbi. Tudi boj proti tujim potnikom bo lažji. Tudi upoštevani bodo potem bolj in če se danes vsi stanovi že zaslišujejo glede njihovih interesov, potem se bo tudi organizacija trg. potnikov. Posebno potrebno je, da se zasliši glede novele obrtnega zakona, ker je potrebno, da se že enkrat natančno določi, kdo je trg. potnik in kdo trg. zastopnik. Te javne definicije danes še nimamo. Glavna razlika je v tem, da ima trg. potnik stalno plačo, trg. zastopnik pa le provizijo in ev. režijski prispevek. Tudi dela trg. potnik navadno le za eno tvrdko, trg. zastopnik pa za več.

Treba je zahtevati revizijo § 144. obrt. zakona, da smejo tuji potniki potovati le za podjetja, ki prodajajo lastne proizvode. S tem bi bilo delo tujih agentov zelo omejeno.

Zelo bi se omejilo število tujih potnikov tudi s tem, če bi morale biti tuje potniške legitimacije vidirane od iste oblasti, ki izdaja vizum na potni list. Tudi za ta vizum bi se mogla zahtevati potrebna in primeroma visoka taksa. Izdajati pa bi se mogli takšni vizumi tudi le za krajšo dobo, da bi se morali vedno znova obnavljati.

Tudi min. soc. politike bi moglo zelo omejiti število tujih trg. potnikov in zastopnikov.

Delati bi bilo treba tudi na to, da postane Društvo trg. potnikov in zastopnikov prisilno združenje in da bi se potniške izkaznice izdajale le po zaslišanju zbornice in v soglasju z združenjem.

Na konec svojega z odobravanjem sprejetega predavanja je predlagal dr. Drušković številne predloge glede novelizacije obrtnega zakona. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Ko so se še obravnavala neka vprašanja, je predsednik Krek z zahvalo vsem za udeležbo, zlasti zastopnikom tiska, zaključil občni zbor.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 16. marca objavlja: Uredbo o spremembi uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov z dne 23. novembra 1934 — Pravilnik za uslužbenca bratovskih skladnic za zavarovanje delavcev in nameščencev pri podjetjih, ki spadajo pod rudarske zakone v kraljevini Jugoslaviji — Pojasnilo o pobiranju skupnega davka na blago, ki je po tarifi carine prosto — Odločbo o oprostivni žvepla in žveplovega cveta od uvozne carine — Odločbo o preimenovanju Banovinske kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Mariboru v Banovinski vinarški in sadjarski zavod.

Ameriški demokrati in republikanski poslanci, torej zastopniki obeh glavnih političnih strank U. S. A., nameravajo začeti živo akcijo, da se odpravi zakon o ameriški nevtralnosti.

Politične vesti

Pri nedeljskih volitvah v plovdivski oblasti je dobila vlada 30, opozicija pa 11 mandatov. Med izvoljenimi poslanci je tudi vodja zemljedelcev bivši minister Gičev.

Nova vojna v Evropi je bila srečno preprečena, ker je Litva sprejela vse poljske zahteve. Od zasedbe Vilne po generalu Želigovskem so namreč bile pretrgane med Poljsko in Litvo vse diplomatske, pošne, železniške in kupčijske zveze. Na cesti, ki veže Poljsko z Litvo je rasla trava. Sedaj je poljska vlada ultimativno zahtevala, da Litva do sobote zvečer izjavi, da bo ukrenila vse potrebno, da se bodo do konca meseca marca obnovili diplomatski in trgovinski odnošaji med Poljsko in Litvo ter obnovil redni poštni, železniški in drug promet med obema državama.

Litovski sejm je razpravljao o zahtevi Poljske ter prepustil vladi, da sama odloči, kar smatra za potrebno. Litovska vlada se je obrnila v Moskvo, če more računati na vojaško podporo sovjetske Rusije; ker tega zagotovila ni dobila, je v celoti sprejela poljske zahteve. Kaj drugega ji tudi ni preostalo, ker je Poljska že zbrala ob litovski meji močno vojsko, ki bi takoj po poteku ultimata vkorakala v Litvo. Listi so poročali celo, da je bil baje že sklenjen med Nemčijo in Poljsko sporazum, po katerem bi dobila Nemčija koridor in Gdansk, Poljska pa vsa Litvo. Če so te vesti tudi resnične, se ne ve, na vsak način pa so zelo značilne. Poleg obnove vseh rednih odnošajev s Poljsko je morala Litva tudi priznati poljsko aneksijo Vilne. Tako po sprejemu poljskega ultimata je poljska vlada odpoklicala svoje čete z litovske meje.

Kljub zaupnici, ki jo je dobila francoska vlada, pišejo nekateri listi, da je kriza Blumove vlade neizogibna. Te napovedi utemeljujejo listi s tem, da so komunisti nezadovoljni, ker ni Blum izjavil, da bo priskočil republikanski Spaniji na pomoč, desničarji pa so nezadovoljni, ker je Blum popolnoma odbil od Francije Italijo ter povzročil nastanek osi Rim-Berlin, ki se vedno bolj utrjuje. Nekateri listi pišejo celo, da bo novo vlado imenoval predsednik republike Lebrun. V tem primeru bi sestavil vlado Daladier ali Herriot.

Dopisnik »Observera« poroča, da potekajo pogajanja med angleškim rimskim veleposlanikom Perthom in grofom Cianom ugodno. Dopisnik meni, da bo prišlo v nekaj tednih do popolnega sporazuma.

Angleška vlada se pripravlja, da doseže med Nemčijo in Češkoslovaško sporazum. Za četrtek je napovedana velika izjava Chamberlaina o angleški zunanji politiki.

Lloyd George je obiskal Bluma ter imel z njim daljšo konferenco o evropski zunanji politiki, ki je po mnenju Lloyda Georgea popolnoma zavožena. Istočasno so v Parizu tudi drugi ugledni angleški politiki kakor Baldwin, Eden in Churchill, ki tudi ne soglašajo s sedanjo politiko predsednika Chamberlaina. S to politiko je nezadovoljen tudi del mlajših konservativnih poslancev. Nekateri listi pišejo zaradi tega, da ni izključeno, da pride do krize v angleški vladi. Vendar pa so ti glasovi še pre zgodnji, ker je večina konservativnega kluba še odločno za Chamberlaina.

Hitler je imel v petek velik govor o priključitvi Avstrije k Nemčiji. V svojem govoru je zlasti poudarjal, da se je izvršila priključitev brez vsakega prelivanja krvi. Ostro si je privoščil v svojem govoru poleg bivših avstrijskih vlad tudi zapadne demokracije. V svojem govoru je napovedal, da bo o priključitvi Avstrije dne 10. aprila tudi v Nemčiji ljudsko glasovanje. Istočasno se bodo razpisale volitve v nemški parlament ter se bodo teh volitev tudi že udeležili Avstrijci. V svojem govoru se je Hitler znova zahvalil Italiji in Mussoliniju za njeno stališče ob priključitvi. Ponovno je naglasil, da so italijanske meje za Nemčijo nedotakljive, kakor so nedotakljive francoske. Zahvalil se je tudi Poljski in Madžarski za njuno prijateljsko stališče ter za izrazo simpatij, ki so prišli iz Jugoslavije.

Maršal Göring je po Hitlerjevem govoru prečital zakon, s katerim se razpušča sedanji nemški parlament in določajo nove volitve na dan 10. aprila. V novem parlamentu bodo tudi zastopniki Avstrije.

Izenačenje v Avstriji se nadaljuje z vso doslednostjo. Tako so nemški uradniki prevzeli sedaj tudi pošto. Na občnem zboru delničarjev Avstrijske narodne banke je bilo sklenjeno, da se družba likvidira. Tudi železnice so že prišle pod nemško upravo.

Denarstvo

Beograjska borza

Dočim so na njujorški borzi povzročili zadnji politični dogodki nov črni dan, je bilo na beograjski borzi mirno in samo večji promet je pričal, da tudi v Beogradu mnogi zaradi priključitve Avstrije računajo s poostřitvijo mednarodne situacije. Ta pesimizem pa ni prišel do pravega izraza, deloma ker je nastal v Avstriji preobrat, ko je bil zadnji borzni sestanek prejšnjega tedna že zaključen, ob otvoritvi novega pa je bila situacija že močno razčiščena, deloma pa niso imeli besisti uspeha, ker je Drž. hip. banka kupovala vse ponujene obveznice in celo terminske.

Vesti o velikem nameravanem posojilu so prišle v javnost šele v petek in zato niso mogle vplivati na tečaj papirjev. V gospodarski javnosti pa se naglašja, da je bila storjena napaka, ker se ni takoj povedalo, kako velika bo prva tranša posojila in kako velik bo emisijski tečaj. Ni pa bilo takoj prave jasnosti niti glede obrestne mere nameravanega posojila. To so zlasti občutili papirji Godstotnih obligacij.

Nekateri napovedujejo, da bo po sedanjem kritičnem tednu prišlo do dviga tečajev.

Da je bila razburjenost precej velika, se vidi iz velikega prometa, ki se je več ko podvojil. Narastel je za celih 12,2 milijona din na 21,7 milijona din.

Rentabilnost vrednostnih papirjev je bila dne 18. marca naslednja: vojna škoda 5,40%, 7% investicijsko 7,05%, 4odstotne agrarne obveznice 6,56%, 6odstotne begluške 6,55%, 6odstotne dalmatinske 6,61%, 7odstotno Blairovo posojilo 7,84%, 8odstotno Blairovo posojilo 8,37%, 7odstotni Seligman ter 7odstotno stabilizacijsko posojilo 7,14%.

Gibanje tečajev je razvidno iz naslednje tabele. Notirali so:

	dne 11. III.	18. III.
vojna škoda	264'50	263'—
7% investicijsko	99'50	99'50
4% agrarne	61'50	61'—
6% begluške	92'—	91'75
6% dalmatinske	91'25	90'75
7% Blair	90'50	89'25
7% Seligman	100'—	100'—
7% stabilizacijsko	98'—	98'—
8% Blair	97'—	95'50

Na deviznem trgu ni bilo posebnih sprememb razen pri avstrijskem šilingu, ki je močno napredoval od 810—815 na 851'83 din. Nemška marka je imela skoraj stalni tečaj 14'35. Ves promet v markah je znašal 600.000 mark. — Avstrijski šiling je bil v začetku tedna zelo slab in je imel tečaj 800—810 din. Nato je bil v stalnem skoku ter bil zaključen zadnji dan v tednu po 853 din. Promet je znašal 438.000 šilingov. Angleške funte je kupovala Narodna banka po starem tečaju 238 din. Za italijanske lire ni bilo zanimanja. Grški boni so čvrsti ter je njih tečaj napredoval od 28'6 na 29'— din. Ves promet v devizah je znašal 26'7 milijona din, za 119.235 din manj ko prejšnji teden.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. t. m. navaja naslednje izpremembe (vse številke v milijonih din):

Kovinska podloga Narodne banke se je zvišala od 1.730'9 na 1.764'7, kar je posledica naših velikih zlatih nakupov v Londonu, kjer smo kupili zlata v vrednosti 46 milijonov din. Dosedaj se je izkazovalo novo kupljeno zlato v postavki »razna aktivac.« Sedaj se je le neznatni del novega zlata izkazal v tej postavki.

Devize izven podloge so se zmanjšale od 409 na 380.

Vsota kovanega denarja se je zvišala od 396 na 413.

Posojila so zopet znatno padla,

in sicer menična od 1.352 na 1.339, lombardna pa od 254 na 251 ter je zato skupna vsota posojil padla od 1.606 na 1.589.

Razna aktiva so se dvignila od 2.267 na 2271.

Obtok bankovcev se je zmanjšal od 5.703'9 na 5.673'1.

Obveze na pokaz so se dvignile od 2.748'9 na 2.766'7.

Razna pasiva so se zvišala od 318'6 na 338'3.

Skupno kritje se je zvišalo od 26'31 na 26'86%, samo zlato kritje pa od 26'20 na 26'75%.

Konec avstrijske narodne banke

Nemški državni kancelar je izdal uredbu o izenačenju avstrijske valute z nemško. Na bivšem ozemlju se določa vrednost šilinga na podlagi, da so trije šilingi enaki dvema markama, torej ena marka enaka 1'50 šilinga. Nemški gospodarski minister je izjavil, da bodo v nekaj mesecih avstrijski bankovci zamenjani za nemške. Dne 1. maja bodo avstrijski šilingi že izginili iz prometa ter prenehali biti veljavno plačilno sredstvo.

V soboto je bil na Dunaju občni zbor Avstrijske narodne banke.

Občni zbor je sklenil, da banka likvidira in da prenese svoje posle na nemško Državno banko. Direktorij nemške državne banke pa je sklenil, da se ustanovi na Dunaju glavna podružnica Reichsbanke. Za ravnatelja te podružnice je imenovan ravnatelj podružnice Reichsbanke v Stuttgartu dr. Schott, ki bo takoj preuredil poslovanje nove glavne podružnice po predpisih Reichsbanke. V kratkem pride na Dunaj tudi dr. Schacht, ki bo zaprisegel uradništvo Avstrijske narodne banke.

Prevzem avstrijskega emisijskega zavoda pomeni za Nemčijo zelo dobro kupčijo, kajti Avstrijska narodna banka je imela zlatih rezerv za več ko 240, deviz pa za 170 milijonov šilingov, kar znaša skoraj 200 milijonov mark. Nemška Reichsbanka pa izkazuje samo za 75 milijonov zlata in deviz.

Tudi Poštna hranilnica na Dunaju preide v nemško upravo. Prav tako pa tudi mnogi drugi denarni zavodi.

Nemčija ne bo ustanovila svoje posebne banke v Beogradu, ker bodo večje nemške banke, ki so zainteresirane pri avstrijskih ban-

kah, prevzele one dunajske banke, ki so imele živahnije stike z balkanskimi državami.

Zivnostenska banka v Pragi bo izplačala za l. 1937. 7 in pol odstotno dividendno. Za l. 1936. je izplačala le 7 odstotno, za l. 1935. pa samo 6 odstotno dividendno.

Po uradnih podatkih znaša italijanska zlata podloga 4.028 milijonov lir, kolikor je znašala že pred enim letom. Obtok bankovcev je v zadnjem letu narastel od 15'6 na 16'5 milijarde lir. Poročilo pravi, da se bo obtok v kratkem zmanjšal, ker da je italijanska vlada vplačala znatne zneske pri Italijanski banki. Državni proračun je reden in bo znašal deficit le 3'1 milijarde lir, kakor je predvideval proračun.

Madžarska je po reformi svoje odplačilne službe za tuje dolgove odplačala do konca l. 1937. 17,2 milijona pengov. Državna blagajna sama je plačala tujim upnikom 7,3 milijona pengov.

šta) kval. 79/2% din 166'—.

Donava Kanal (od Crvenke do Bezdana) kval. 78/79/2% din 164'—.

Kanal kralja Aleksandra kvaliteta 78/79/2% din 164'—.

Bačka (Donava-Banat, Donava-Baranja) kval. 78/79/2% din 166'—.

Donava, Srem in Drava, Slavonija kval. 77/78/2% din 164'—.

Donava, Srbija kval. 77/78/2%—3% din 158'—.

Sava (Srbija, Srem, Bosna) kvaliteta 77/78/2%—3% din 157'—.

Od določene cene za blago fko. vlažice, se za kritje pretovornih stroškov zmanjša cena za vagonsko blago 2 dinarja od 100 kg.

Par. Pančevo, Novi Sad in Apatin kval. 79/2% din 164'—.

Par. Petrovgrad kvaliteta 79/2% din 165'—.

Par. Osijek, Zemun in Smederevo kval. 77/78/2%—3% din 162'—.

Senta kval. 79/2% din 166'—.

Zemun in Smederevo (srbijanska) kval. 77/78/2%—3% din 153'—.

Lesno tržišče

Tendencja nespremenjeno mlačna.

V zadnjem času so čedalje večja povpraševanja po naših hrastovih hlodih, in sicer predvsem od strani Nemčije. Tudi cena, ki se za to blago nudi, je zelo ugodna zlasti zbog tega, ker pridejo naši izvozniki mnogo hitreje do plačila, nego preje.

Prav tako je opaziti živahnije zanimanje za našo rezano jelovino in smrekovino, pa tudi za celulozni les.

Hitlerizacija Avstrije bo vsekakor zelo vplivala na razvoj naše lesne trgovine in sigurno povzročila tudi občutne spremembe, kar nam bo pokazala že najbližja bodočnost. V tem slučaju pa bomo čimprej in z največjo sigurnostjo izvedeli za točne določbe lesnega izvoza, oziroma uvoza v Nemčijo. Eno je vsekakor gotovo, da bo namreč nemški trg sedaj skušal kriti svojo potrebo v lesu iz bivše Avstrije, pri čemer bo seveda Jugoslavija močno prizadeta. Ker pa je Nemčija že ustavela vsak izvoz lesa v Italijo, je zelo verjetno, da bodo italijanski uvozniki, ki so doslej kupovali les v Avstriji, odslej krili vso potrebo v lesu pri nas. To bi se zgodilo tem verjetneje, če bi na tempo naših trgovinskih odnošajev, posebno v lesni kupčiji, tako usodno vplival naš previsok aktivni saldo v italijanskem kliringu.

Izgledi so zaenkrat še torej zadovoljivi.

Zunanja trgovina

Prihodnje zasedanje Gospodarskega sveta Male antante bo v oktobru v Beogradu.

Izvozniki konj se opozarjajo, da ne morejo izvažati konj v Italijo, dokler niso zaregistrirani pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Podrobna pojasnila, kako se morejo zaregistrirati, dobe pri odseku za živino in živalske proizvode pri Zavodu.

Prizad je ustavil izvoz koruze v Avstrijo. Pošiljke, ki so bile že na Donavi, so bile poslane naprej v Nemčijo.

Madžarska vlada je začela akcijo za sodelovanje Nemčije, Poljske, Madžarske in Italije. O tem bo govoril na shodu prihodnji teden ministrski predsednik Daranyi, ki bo pri tej priliki zlasti naglasil potrebo spremembe trianonskega dogovora, ki se ga hoče Madžarska na vsak način rešiti.

Romunska vlada je odpravila prepoved izvoza koruze ter izdala izvozno dovoljenje za 3000 vagonov koruze, ki pa se mora plačati v svobodnih devizah.

V Italiji so se cigarete podražile za 10%, sol se je podražila za 170 do 200 odstotkov, vžigalice za 20 stotnik, precej pa so se tudi podražila zdravila, zlasti ona, ki se uvažajo iz tujine.

V Nemčiji je veliko povpraševanje po svinjskem mesu, dočim je povpraševanje po govejem le srednje.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče

Tendencja čvrsta; promet din 6,823.587'44.

V primeri s predzadnjim tednom so devizni zaključki preteklih borznih sestankov znatno večji, in sicer za nad dva milijona dinarjev, kar pa gre predvsem na račun povečanega deviznega prometa v nemških markah. Kajti po spodnji razpredelnici znaša porast zaključkov v nemškem privatnem kliringu nič manj kot 2'317 milij. din. Poleg Berlina se je dvignil tudi promet v Curihu za skoraj 1½ milijona dinarjev. Nasprotno pa je nazadoval promet z angleškimi funti, in sicer za približno 1'512 milij. dinarjev.

Zaključki v poedinah devizah so bili sledeči:

Devize:	predzadnji teden	minuli teden
(vse v tisočih dinarjev)		
Amsterdam	8	8
Berlin	1600	3917 priv. klir.
Curiah	66	1239
Din-deviza	290	460 avstr. pr. kl.
Dunaj	773	499 avstr. pr. kl.
London	2039	527 priv. klir.
New York	47	177
Pariz	—	1
Praha	8	—
Trst	—	1
Solon	59	—

Narodna banka je posredovala še vedno le v Curihu in Londonu do skupne višine din 160.000'—, t. j. kot znašajo dnevni devizni kontingenti.

V nemškem privatnem kliringu je marka tokrat izjemoma beležila brez izprememb, in sicer na bazi din 14'25 za denar in din 14'45 za blago. Zaključevana je torej bila po tečaju din 14'35.

Z ozirom na znane nepričakovane izpremembe v Avstriji, šiling 16. t. m. pri nas ni notiral, sicer pa kazal stalno rastočo in čvrsto tendenco, sicer pa notiral takole:

avstrijski šiling:	14. marca	15. marca	16. marca	17. marca	18. marca
	din 8'05—8'15	din 8'20—8'30	din —	din 8'45—8'55	din 8'53—8'63

Prav tako je angleški funt očitoval čvrst tečaj, ki se izraža v noticah privatnega kliranga.

Angleški funt je beležil:	14. marca	15. marca	16. marca	17. marca	18. marca
	din 238'—	din 239'—	den. 240'— bl.	den. 240'— bl.	den. 239'— bl.

Devizna tečajnica zaznamuje znatne tečajne oscilacije. Tako je nazadovala deviza Amsterdam za

—3'76 poena, London za —0'29 poena in Pariz za 2'75 poena, dočim so se okrepili v zadnjem tednu tečaji Berlina za +6'— točk, Bruslja za +2'75 točk, New Yorka za +7'50, Prage za +0'90 in Trsta za +1'51 točk.

Devize s primom Narodne banke	Povpr. din	Pon. din
Amsterdam	14. III. 2405'16	2419'75
	18. III. 2401'40	2416'—
Berlin	14. III. 1736'03	1749'91
	18. III. 1742'03	1755'91
Bruselj	14. III. 727'20	732'27
	18. III. 729'95	735'02
Curiah	14. III. 996'45	1003'52
	18. III. 996'45	1003'52
London	14. III. 215'55	217'61
	18. III. 215'26	217'31
New York	14. III. 4293'50	4329'82
	18. III. 4311'—	4347'92
Pariz	14. III. 137'52	138'95
	18. III. 134'77	136'21
Praha	14. III. 150'93	152'04
	18. III. 151'83	152'94
Trst	14. III. 226'19	229'28
	18. III. 227'70	230'78

Efektno tržišče

Tendencja v državnih efekatih čvrsta.

Nalik prejšnjim tednom nobenih bistvenih sprememb.

Delnice Narodne banke so se znatno in naglo okrepile od 7.200 dinarjev za denar ter din 7.300'— za blago (14. t. m.) na 7.300'— v povpraševanju in 7.450'— v ponudbi že 15. t. m. Blago je 17. t. m. popustilo za din 50'—, dočim je denarna notica ostala nespremenjena. Nasprotno pa so delnice Trboveljske premogokopne družbe beležile večidel na bazi din 220'— za denar, a din 225'— za blago, čeravno so vmesno kazale nekoliko čvrstejšo tendenco.

Notice državnih efektov so bile naslednje:

	1938	din	din
7% inv. pos.	14. III. 98'25	100'25	
	18. III. 97'—	99'—	
8% Blair	14. III. 95'50	98'—	
	18. III. 95'—	97'—	
7% Blair	14. III. 89'50	91'50	
	18. III. 90'—	92'—	
7% Seligman	14. III. 99'—	101'50	
	18. III. 99'—	100'—	
4% agr. obv.	14. III. 60'—	62'—	
	18. III. 60'—	62'—	
4% drž. gar. agr. obv.	14. III. 51'50	53'—	
	18. III. 52'—	53'—	
6% begl. obv.	14. III. 90'—	91'75	
	18. III. 92'—	93'—	
2'5% voj. škoda	14. III. 459'—	462'50	
	18. III. 464'—	466'—	
6% obv. dalm. agrara	14. III. 90'25	92'—	
	18. III. 90'—	92'—	

Žitno tržišče

Tendencja še vedno stalna.

Situacija je ostala povsem nespremenjena, tudi cene so notirale brez vsakršnih izprememb, tako

pri žitu kakor pri mlevskih izdelkih. Enako nespremenjena je notica Prizada za pšenico.

Na zadnji borzni dan so bile na ljubljanski borzi dosežene te najnižje oziroma najvišje cene:

Zito:	din	din
Koruz:		
umetno sušena, s kvalitetno garancijo, fco. nakladalna postaja	105'—	107'—
času primerno suha, s kvalitetno garancijo, franko nakladalna postaja	94'—	96'—
Pšenica:		
juž. banatska, 77 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja	177'—	179'—
gor. bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja	180'—	182'50
Ječmen:		
62 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja	148'—	150'—
63/64 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakl. postaja	155'—	157'50
Oves:		
zdrav, suh, rešetan, fco. vagon slavonška postaja, plačljivo proti duplikatu	137'50	140'—
Mlevski izdelki:		
Moka:	din	din
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	285'—	290'—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	285'—	290'—
pšenična 2. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	265'—	270'—
pšenična 5. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	245'—	250'—
Otrobi:		
pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	110'—	115'—
pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	100'—	105'—

(cene po pogojih Privilegirane a. d. za izvoz deželnih pridelkov) fko ladja:

Tisa I (od sev. meje do vključno Čuruga) kval. 79/2% din 168'—.

Tisa II (od Zablja do ustja Tise) kval. 79/2% din 167'—.

Begej kval. 79/2% din 167'—.

Tisa Kanal (od Kule do B. Gradi-

Doma in po svetu

Francoski poslanik Brugère v Beogradu je obiskal predsednika vlade dr. Stojadinovića, da bi se tudi jugoslovanska vlada pridružila francosko-angleškemu protestu proti priključitvi Avstrije k Nemčiji, a je dobil negativen odgovor.

Upokojeni so bili: divizijska generala Ratko Raketić in Vojislav Savić ter art. teh. brigadni general Vladimir Krstić.

Senat nadaljuje proračunsko razpravo. Finančni minister je podal obširen ekspozé, kakor ga je podal v skupščini.

Kongres likovnih umetnikov je bil te dni v Ljubljani. Med drugim je kongres sprejel zahtevo, da se v Ljubljani ustanovi akademija za upodabljačo umetnost, akademija v Zagrebu pa naj dobi značaj visoke šole.

Finančni minister je potrdil ljubljanski proračun, kakor je bil sprejet na zadnji proračunski seji. Samo zvišanja trošarine na premog ni dovolil.

Uredba o zbornicah za banke in denarne zavode se bo izdala, kakor je bilo po informaciji »Jugoslovenskega kurirja« obljubljeno zastopnikom bank.

Dogodki v Avstriji so imeli za Dalmacijo zelo neugodne posledice. Vsi večji hoteli so imeli za april in maj naročenih iz Avstrije in Nemčije zelo veliko sob. Sedaj pa so bila ta naročila odpovedana, ker naročitelji ne vedo, če bodo sploh mogli odpotovati iz svoje domovine.

V Zenici se bo v kratkem začela postavljati velika kovčnica. Investicije za to kovčnico bodo veljale 60 milijonov din.

Nova tvornica sardin Torba in Madiraza, družba z o. z., je bila vpisana v trgovinski register v Splitu.

Listi poročajo, da je bilo v zadnjem času v nekaterih cerkvah v Primorju zopet dovoljeno slovensko zborni petje. Tudi več prosvetnih prireditev so dovolile oblasti v Trstu.

Trst šteje danes 252.435 prebivalcev. Žensk je 12.473 več kakor moških.

Avtomobilov je v tržiški pokrajini 7.331, v goriški 2.571, v reški 2.134 in puljski 2.332. V Julijski Benečiji je torej toliko avtomobilov kakor v vsej Jugoslaviji.

Družba Radio Beograd izkazuje naslednje postavke: naročnina se je dvignila od 9'85 na 11'6, stroški za program od 3'8 na 4'6, investicije od 9'3 na 12'7, čisti dobiček pa se je znižal od 1'3 na 1'2 milijona din.

V Splitu so napravili načrt o ustanovitvi stalnega gledališča v Splitu. Po tem načrtu bi moralo dobiti gledališče na leto 900.000 dinarjev subvencije.

Pripravljajte se na vsedravnji kongres jugoslovenskega trgovstva v Ljubljani v dneh od 11. do 12. junija!

Aleksander Malinov, bivši predsednik bolgarskega sobranja, je nenadoma umrl. Bil je poslanski kandidat, na zborovanju v Sofiji pa ga je med govorom zadela kap in je kmalu nato izdihnil. Bil je eden najbolj uglednih bolgarskih politikov.

Bolgarska vlada je definitivno odbila predlog, da se pristanišče Ruščuk na Donavi proglasi kot svobodno pristanišče.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta je izjavil dopisniku nekoga pariškega lista med drugim sledeče: Češkoslovaška hoče ohraniti z vsemi svojimi sosedi čim boljše odnose. Vendar pa je češkoslovaški narod odločen, da z vsilo brani svojo neodvisnost in svoje pravice. Prepričani smo, da nas bodo pri tem podpirali vsi naši zavezniki in prijatelji. Sedanjí položaj v Evropi zahteva od vseh državnikov, da delajo za ohranitev miru, da ne bi zabredel svet v novo katastrofo svetovne vojne. Toda potrebno je zagotoviti tudi svobodo in humanost.

Samomori se na Dunaju kar strahotno množe. Samo v noči od petka na soboto je bilo na Dunaju 60 samomorov. Med drugimi se je ubil bivši minister baron Odo Neustädter-Stürmer, star šele 43 let. Posebno mnogo samomorov so izvršili Židje, med njimi zlasti trgovci, ki so nakrat izgubili vse svoje premoženje, pa tudi vsako možnost eksistence. Akcija proti Židom pa se še vedno nadaljuje in to brezobzirno. Povsod morajo Židje zapuščati svoja mesta, njih trgovine pa prehajajo v last njih bivših in novih nameščencev.

Tudi aretacije se še nadaljujejo. Tako sta bila prepeljana v varnostni zapor vojvoda Maks in Ernest Hohenberg, sina nadvojvode Ferdinanda. Oblasti pravijo, da sta oba zaprosila za aretacijo, ker se v prostosti nista čutila več varna.

Oba sta namreč še pred kratkim prav ostro nastopila proti narodnim socialistom in Hitlerju. Tudi predsednik Miklas je le v njegovo osebno varnost zastražen v svojem zasebnem stanovanju.

Predsednik irske republike De Valera je izjavil, da je vsak sporazum z Vel. Britanijo izključen, če ne bo Ulster priključen Irski.

Belgijski ministrski predsednik Jaspars je izjavil, da belgijska politika neodvisnosti nikakor ne pomeni preloma s Francijo. »Mi smo realisti,« je dejal Jaspars, »vendar pa ostanemo zvesti svojim prijateljem.«

Položaj se na španskem bojišču za republikanske čete še ni prav nič zboljšal in čete generala Franca so dosegle na aragonski fronti nove uspehe. Prodrle so že skoraj do meje Katalonije. Vedno večja je nevarnost, da bo Katalonija odtrgana od ostale republikanske Španije. S posebno vneto bombardirajo v zadnjem času Francova letala Barcelono. Resna nevarnost je, da bo tudi to lepo mesto spremenjeno v razvaline. Na stotine ljudi je bilo ubitih pri zadnjih zračnih napadih na Barcelono.

Kitajci so dosegli v provinci Šansi celo vrsto uspehov, od katerih

je zlasti pomembna zopetna osvojitve mesta Hučov. Kitajska poročila govore nadalje, da so Kitajci v zadnjih bojih ujeli nad 1000 japonskih vojakov, 1500 mandžurskih vojakov pa je prestopilo na kitajsko stran. Japonci so dobili nove čete, ki so takoj stopile v boj. V začetku so tudi dosegle nekaj uspehov, a so jih pozneje Kitajci ustavili. Na mnogih krajih so se morale japonske čete umakniti. Kitajska poročila tudi vedo povedati, da so v japonski vojski vedno bolj pogostni primeri, ko se japonski vojaki branijo oditi na fronto.

Japonski zakon o militarizaciji industrije je bil od parlamenta sprejet, čeprav ni v parlamentu govoril za ta zakon noben poslanec, socialistični poslanci pa so celo bili odkrito proti temu zakonu. List »Asaki« piše, da je parlament sprejel zakon, ker je predsednik vlade princ Konojo zagrozil, da bo sicer parlament razpuščal in da bodo smeli pri novih volitvah kandidirati samo člani nove vladne stranke.

Predsednik mehiške zvezne vlade Cardenas je konfisciral vsa posestva tujih petrolejskih družb v Mehiki. Z zaplembo je prizadetih

16 tujih družb, večinoma severno-ameriških, vrednost zaplenjenih posestev pa se ceni na pol milijarde dolarjev. Neposredni vzrok zaplembe je, ker niso hotele petrolejske družbe sprejeti od mehiške vlade predpisanih minimalnih mezd. Vladno glasilo pa pravi, da je moralo priti do zaplembe, ker so tuje družbe podpirale vsako revolucionarno gibanje v državi in pomenile stalno nevarnost za notranji mir dežele. Vlada objavlja, da se bo tujim lastnikom v desetih letih izplačala odškodnina, in sicer sorazmerno višini davkov, ki so jih te družbe plačevale. Ameriški drž. tajnik Hull je odklonil vsako izjavo glede stališča, ki ga bo v tej zadevi zavzela washingtonska vlada.

Ameriško poslanstvo na Dunaju je sporočilo guvernerju Seyss-Inquartu, da prevzema skrb za zaprtega prof. Freuda ter da je pripravljena sprejeti tudi ves njegov znanstveni arhiv.

Litvinov je predlagal sklicanje svetovne konference zaradi zadnjih svetovnih dogodkov. Konference naj bi se udeležile vse države, razen velesil, ki so napadle druge države. Večina držav pa je že Litvinov predlog odklonila.

konji za ježo. Tvrdba bi želela prevzeti zastopstvo za Sev. Italijo, 197 — Amsterdam: morske gobe, 198 — Milan: britvice,

Ponudbe iz tujine:

27 — Princenhage (Nizozem.): stroji za klavnice,
28 — Den Haag: kapice za zapiranje steklenic,
29 — Rotterdam: ribja moka. Išče se zastopnik za prodajo cvetja in povrtine,
30 — Delft: (Nizozemska): instalacije bolniških oprem, kakor dezinfektorjev, filtrirnih aparatov za vodo itd.,

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Dobave - licitacije

Občni oddelek direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 24. marca ponudbe za dobavo bakrenih cevi, medenine in železnine.

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 26. marca ponudbe za dobavo cevi, železa, vijakov, karbida in kisika za avto-geno varjenje.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 26. marca ponudbe za dobavo avtomateriala, izolirne žice, smole iz katrana, oksida v prahu ter borovih desk.

Uprava vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu sprejema do dne 26. marca ponudbe za dobavo bombaževine in do 29. marca za dobavo tiskarskega papirja.

LICITACIJE

Dne 24. marca bo pri ekonom. oddelku generalne direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo cink-klorida; dne 12. aprila za dobavo kavčukastih cevi; dne 14. aprila za dobavo usnja in dne 16. aprila za dobavo strojnih gonilnih jermen.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Radio Ljubljana

Sreda, dne 23. marca: 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Iz Leharjevih operet (plošče) — 14.00: Napovedi — 18.00: Mladinska ura: Opazuj in poskušaj (prof. Miroslav Adlešič) — 18.20: Plošče — 18.40: Kaj je s poboljševalnico in prisilno delavnico (Vojko Jagodič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Juraj Carević začetnik hrvatske pomorske beletristike — 19.50: Šah — 20.00: Rezervirano za prenos — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Citre solo, Emil Mezgolits.

Četrtek, dne 24. marca: 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Plošče — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Ministrstvo za telesno vzgojo ljudstva — 19.50: 10 minut zabave — 20.00: Radijski orkester — 21.00: Prenos iz Rima: Rossini »Seviljski brivci«, v odmoru: napovedi, poročila.

Na prodaj

WERTHEIM-blagajna, lepa plišasta kauč in otomana.

Naslov v upravi »Trgovskega lista«, Gregorčičeva ul. 27

barva, plesira in kemično snašl obleke, klobuke itd. Škrobi in svetloilka srajce, ovrtnike in manšete. Pere. sušl. monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH Poljanski nasl. 4-6. Selenburgova ul. 8 Telefon št. 22-72

Stavbena delavnost se je nekoliko povečala

Občni zbor Združenja pooblaščenih graditeljev

V posvetovalnici Zbornice za TOI je bila v nedeljo dopoldne letna skupščina Združenja pooblaščenih graditeljev. Občni zbor je otvoril predsednik Miroslav Zupan, ki je zlasti pozdravil podpredsednika Zbornice Ogrina, zborničnega svetnika Kavko ter zastopnika župana dr. Freliha.

Nato je podal obsežno predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo. Stavbena delavnost se je sicer lani povečala za 15 do 20 odstotkov, mogla bi se pa še v večji meri, če bi bile razmere na našem denarnem trgu urejene in če ne bi prevelike takse ter davčna bremena ovirala stavbeno delavnost.

Država skuša omiliti škodljive posledice nezaposlenosti z javnimi deli. V Sloveniji pa so javna dela na vsak način premajhna. Posebno nujno je, da se že enkrat uredi ljubljansko kolodvorsko vprašanje. To ni le ljubljansko vprašanje, temveč stvar, ki se tiče vse banovine. Nadalje moramo zahtevati dvojni železniški tir od Jesenic do Zagreba. Nujno je potrebna tudi nova železnica na Sušak. Posebno pa potrebuje Slovenija dobrih avtomobilskih cest, ker se brez teh ne more razviti njen turistični promet. Nadalje zahtevamo ureditev državne ceste na Gorenjskem in Dolenjskem ter cesto Ljubljana—Maribor.

Nato je predsednik Zupan omenil v svojem poročilu razne važnejše dogodke v zadnjem letu. — Uredba o minimalnih mezdah ni imela za stavbeno stroko posebnih posledic, ker so bile mezde urejene s kolektivno pogodbo, ki velja do 1. aprila 1938.

Silno pa trpi stavbena stroka zaradi številnih šušmarjev v tej stroki. Da se šušmarstvo ne more zatreti, je krivda tudi v slabih gospodarskih razmerah.

Združenje je razpravljalo tudi o predlagani novelizaciji obrtne-ga zakona ter stavilo svoje konkretne predloge.

Obširno poročilo je nato podal strokovni tajnik Kramaršič. V svojem poročilu je nastopil tudi proti mnenju, da je položaj stavbenikov posebno ugoden. Resnica je ravno nasprotna ter je veliko število stavbenikov že obubožalo. Še v zadnjem času sta morala dva bivša ugledna stavbenika sprejeti službo polirjev.

Stavbena delavnost se ni mogla oživeti tudi zaradi podražitve stavbenega materiala in višjih mezd. Zaradi tega so se stavbe podražile za približno 30 odstotkov. Konkurenca pa je med stavbeniki tako ostra, da je zaslužek

stavbenikov kljub podražitvi stavb manjši, kakor je bil preje. Velika ovira za stavbeno delavnost je previsoka zgradarina ter previsoka ocenitev prostorov, ki jih uporablja hišni posestnik. Zelo je škodovala nadalje odprava davčnih prostosti za nove hiše. Tudi trošarina na stavbeni material je previsoka.

Združenje je štelu ob koncu leta 1936. 79 članov, ob koncu lanskega leta pa 78. Značilno za razmere je, da 13 podjetnikov sploh ne dela. Pri združenju je priglasih 90 vajencev. Pomočniški izpit je napravilo lani 24 vajencev.

Tajnik Kramaršič je nato omenjal številne intervencije, ki jih je izvršilo združenje za svoje člane ter za poživitev stavbene stroke. Posebej je interveniralo, da bi se licitacije za dela vojnega ministrstva v Sloveniji razpisale v Ljubljani in ne v Beogradu. Združenje se je po svojih zastopnikih udeležilo tudi številnih anket in konferenc.

Zaradi določila, da morajo biti pooblaščen inženirji včlanjeni pri inženirski zbornici, bo združenje izgubilo nekaj članov.

Blagajniško stanje združenja je zbog dobrega gospodarstva primeroma ugodno. Gotovina združenja je narasla na 115.789 din, podporni sklad združenja na 11.341, vse premoženje združenja pa na 136 tisoč 909 din. Soglasno je bil sprejet novi proračun, ki izkazuje 52 tisoč dinarjev dohodkov in prav

toliko izdatkov. Enako je bil soglasno tudi sprejet pravilnik podpornega sklada.

Občni zbor je nato pozdravil v imenu Zbornice za TOI njen podpredsednik Ivan Ogrin. Poročal je o delu zbornice za napredek obrtov ter opozoril na sklad Zavoda za pospeševanje obrta. Iz tega sklada je določenih za obrtniški dom 30.000 din. Morda bi se tudi združenje zanimalo za ta dom in si dobilo v njem svoje prostore. Posebno temeljito pa je poročal podpredsednik Ogrin o šušmarstvu ter o delu zbornice, da zatre to šušmarstvo. Zbornica je ugotovila, da je v naši banovini okoli 10.000 šušmarjev. Samo v ljubljanski okolici je sezidal en sam šušmar 30 hiš. Od vseh strok trpi zaradi šušmarstva zlasti stavbena stroka.

Podpredsednik Ogrin je nato govoril še o davčnem vprašanju ter zlasti poudarjal potrebo, da se reformirajo določila o plačevanju prometnega davka.

V imenu mestne občine je pozdravil občni zbor dr. Frelih ter želel združenju čim večji uspeh. Zahvalil se je tudi združenju, ker je dalo večjo podporo za obrtno šolstvo v Ljubljani.

Pri slučajnostih so govorili člani zlasti o uvedbi stavbene policije, o prirejanju strokovnih tečajev ter o drugih vprašanjih, ki se tičejo njih stanovske organizacije. Nato je predsednik Zupan zaključil lepo uspeli občni zbor.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

179 — Chaffanooga, Tennessee (USA): steativni salovec za izdelavo izolatorjev,

180 — London: koruza, gnjat, konservirano sadje, perutnina in jajca,

181 — Gand: gumbi iz kovine,

182 — Milan: jelovina (iz okolice Rakeka-Planine),

183 — Hamburg: gumbi,

184 — Livorno: hrastovi železniški pragi za nacionalistično Španijo,

185 — Malta: umetno cvetje (išče zastopniška tvrdka),

186 — Pariz: bombažne rute, četverooglate, po 65 do 80 cm, tiskane v raznih desnih v zelo živih barvah ter šali za žene,

187 — Amsterdam: ponuja se zastopnik za žensko in otroško perilo,

188 — New York City: glavni-

189 — Praga: lanene mlete pogache ter koruzno seme,

190 — Nikosia (Ciper): zastopniška tvrdka išče biskvit, bluze v narodnem slogu, bel fižol, surovo maslo, čreva, suho povrtino, kisle kumarice, ribje, mesne in povrtinske konzerve, salamo, čokolado, mlo za pranje, ženske nogavice, žensko perilo, flanelaste odeje, preproge in predelano kožo za čevlje,

191 — Haifa: meso in perutnina v zamrzlem stanju,

192 — Trst: slanina, mast in zaklana perutnina,

193 — Buenos Aires: suha povrtina, suhe gobe, rdeča paprika (za zastopniško tvrdko),

194 — Bridge of Weir (Škotska): surove, mokro nasoljene kože iz Slovenije,

195 — Milan: rezanci sladkorne repe,

196 — Milan: vprežni konji in